

Obec Láb – Hlavný kontrolór Obce Láb – Ing. Dana Jurenková, PhD.

**STANOVISKO
K NÁVRHU ROZPOČTU OBCE LÁB NA ROK 2025 S VÝHLÁDOM NA
ROKY 2026-2027**

26.11.2024

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2025.

A. Východiská spracovania stanoviska

Stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu rozpočtu na rok 2025, viacročného návrhu rozpočtu na roky 2026-2027 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie v tabuľkovej podobe a návrhu programového rozpočtu (ďalej len „návrh rozpočtu“). Tento návrh bol posúdený z hľadiska zákonnosti, metodologickej správnosti a odbornosti jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne:

- zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.;
- zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z.z.“).

Návrh rozpočtu zohľadňuje príslušné ustanovenia:

- zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov;
- zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov;
- zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu na rok 2025 zohľadňuje príslušné ustanovenia čl.9 ods.1 ústavného zákona č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, nakoľko predložený návrh rozpočtu obsahuje rozpočet bežného rozpočtového roku, údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva roky, údaje očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka. Predkladateľ v časti očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roku vychádzal z údajov schválenej poslednej zmeny rozpočtu a zohľadnil predpokladané príjmy a výdavky do konca rozpočtového roka.

Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia, organizačná a ekonomická klasifikácia. Obec Láb rešpektuje tiež povinnosť zostavovania obecného rozpočtu v programovej štruktúre. V zverejnenom návrhu je určený zámer programov a podprogramov, zodpovednosť a cieľ. V návrhu programového rozpočtu je rozpočtovaných 11 programov.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli mesta dňa 26.11.2024 t. j. v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva) v súlade s ust. § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

B. Tvorba a základná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z.z. ako viacročný programový rozpočet na roky 2025-2027, t.j. strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jeho pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce, najmenej na tri rozpočtové roky.

V súlade s ust. § 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je návrh rozpočtu zostavený ako viacročný rozpočet a tvoria ho:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2025;
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku 2026;
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písm. b) 2027;

Rozpočet na rozpočtový rok 2025 je po jeho schválení obecným zastupiteľstvom záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné. Viacročný rozpočet na roky 2026-2027 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy štátu k rozpočtu obce, ktorými sú podiely na daniach v správe štátu a dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy. V návrhu rozpočtu sú vyjadrené vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám, podnikateľom pôsobiacim na území mesta. Návrh rozpočtu vyjadruje vzťah k rozpočtovým organizáciám, ktorých zriaďovateľom je obec, t.j. základná a materská škola.

Predložený návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s §10 ods. 3 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, nakoľko sa vnútorne člení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie.

Návrh rozpočtu Obce Láb predpokladá celkové bežné príjmy vo výške 2 402 135,44 Eur, z toho na prenesené kompetencie a ostatné dotácie vo forme grantov a transferov vo výške 1 020 235,90 Eur. Tvorba kapitálových príjmov sa predpokladá vo výške 823 418,17 Eur. Predaj majetku počas rokov 2025 až 2027 sa očakáva vo výške 1 000 Eur v každom roku. Finančné operácie príjmové sa predpokladajú vo výške 383 910,55 Eur. Celkové príjmy obce by mali v roku 2025 dosiahnuť výšku 3 609 464,16 Eur.

Navrhovaný rozpočet 2025-2027

Bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, finančné operácie	Skutočnosť'	Skutočnosť'	Očakávaná	Rozpočet	Rozpočet	Rozpočet
	2022	2023	skutočnosť'	2025	na vedomie	na vedomie
	v EUR	v EUR	2024	v EUR	2026	2027
			v EUR		v EUR	v EUR
Bežné príjmy obec spolu:	2 002 597,04	2 310 311,00	2 485 767,92	2 402 135,44	2 501 442,99	2 586 393,91
Bežné výdavky spolu:	1 663 724,10	1 991 146,97	2 477 124,70	2 402 007,86	2 426 063,31	2 494 109,09
+ Prebytok /-Schodok bežného rozpočtu	338 872,94	319 164,03	8 643,23	127,58	75 379,68	92 284,82
Kapitálové príjmy spolu:	4 625,60	168 036,40	1 360 815,08	823 418,17	1 000,00	1 000,00
Kapitálové výdavky spolu:	222 845,32	179 254,27	1 471 708,85	1 197 867,17	0,00	0,00
+ Prebytok /-Schodok kapitálového rozpočtu	-218 219,72	-11 217,87	-110 893,77	-374 449,00	1 000,00	1 000,00
Finančné operácie výsledok	182 636,96	28 561,36	181 717,15	376 510,55	-7 400,00	71 819,00
Príjmové finančné operácie	189 895,10	52 293,45	189 117,15	383 910,55	0,00	79 219,00
Výdavkové finančné operácie	7 258,14	22 332,09	7 400,00	7 400,00	7 400,00	7 400,00

Bežné výdavky v rozpočte na r. 2025 sú predpokladané v sume 2 402 007,86 Eur a kapitálové výdavky vo výške 1 197 867,17 Eur. Finančné výdavkové operácie sa očakávajú vo výške 7 400 Eur.

Bežný rozpočet je navrhnutý ako prebytkový v sume 127,58 Eur a kapitálový rozpočet je rozpočtovaný so schodkom -374 449 Eur. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prebytkom bežného účtu, finančnými operáciami a rezervným fondom. Predpokladaný stav rezervného fondu ku dňu zostavenia rozpočtu je vo výške 462 048,08 Eur.

Navrhovaný rozpočet možno charakterizovať ako veľmi napätý vzhľadom na nízky prebytok bežného účtu a vysoký schodok kapitálového rozpočtu, ktorý súvisí so zvyšovaním kapacity Základnej školy, zateplením Obecného úradu a vybudovaním multifunkčného areálu s bežekou rovinkou. K napätosti obecného rozpočtu tiež významnou mierou prispieva výrazný pokles výnosy dane z príjmov, ktorý súvisí okrem konsolidačných opatrení vo verejnej správe aj so zmenou financovania v materských školách.

Daňové príjmy, ktoré sú najdôležitejšou položkou príjmov Obce Láb v roku 2025 a tvoria 32,5 % všetkých bežných príjmov, medziročne poklesnú o 14,45 % na hodnotu 780 637 Eur. Práve tento zdroj príjmov je predpokladom cash flow obce. Závislosť na daniach prerozdeľovaných územnej samospráve zo strany štátu sa tak zvyšuje.

Ostatné miestne dane a poplatky obsahujú riziko nenaplnenia vzhľadom na očakávanú nižšiu platobnú schopnosť daňovníkov a poplatníkov. Obec Láb by mala z tohto dôvodu prijať v tejto oblasti preventívne opatrenia a dôsledne aplikovať zákon č. 563/2009 Z. z. Daňový poriadok

Nedaňové príjmy, tvorené najmä príjmami z využívania majetku obce, z poskytovania služieb pre občanov a podnikateľov pôsobiacich na území obce, zo správnych poplatkov neočakávajú výraznejšie zmeny.

Granty a transfery predstavujú najmä príjmy za prenesený výkon štátnej správy. Najvyšší objem týchto prostriedkov je smerovaný do programu vzdelávanie. Táto položka sa medziročne

zvýšila o 16,6 % z dôvodu zmeny financovania materských škôl. Bežný rozpočet na strane výdavkov je rozdelený do 11 programov:

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola;

Program 2: Interné služby obce;

Program 3: Služby občanom;

Program 4: Bezpečnosť, právo, poriadok;

Program 5: Odpadové hospodárstvo;

Program 6: Pozemné komunikácie;

Program 7: Vzdelávanie;

Program 8: Kultúra a šport;

Program 9: Prostredie pre život;

Program 10: Sociálne služby;

Program 11: Administratíva.

Návrh rozpočtu zahŕňa výdavky na činnosti, ktoré obci vyplývajú z platnej legislatívy a z uzatvorených zmlúv, tak aby boli pokryté požiadavky na chod obce. Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj návrhy rozpočtov Základnej školy a Materskej školy Láb, ktoré sú spracované v súlade s vyššie uvedenou metodikou MF SR. Opodstatnenosť výdavkov bola preverená jednak z pohľadu zmluvných a zákonných záväzkov obce, ako aj z pohľadu ich efektivity.

Zvýšenie výdavkov sa však očakáva v odpadovom hospodárstve z dôvodu predpokladaného navýšenia cien za likvidáciu, zber a zvoz tuhého komunálneho odpadu dodávateľmi uvedených služieb, rastu sadzby DPH a tiež zvýšeniu nákladov na energie pri čističke odpadových vôd. Úspora výdavkov o 80 % je v programe Pozemné komunikácie, kde v dôsledku vyšších výdavkov na opravy komunikácií v minulom roku, nie je potrebná výrazná investícia v rozpočtovanom období.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2025 až 2027 sú vyjadrené aj finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu SR v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu, k rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov. Predložený návrh na poskytovanie dotácií z rozpočtu obce počas hodnoteného obdobia nezvyšuje zadlženosť obce.

Kapitálové výdavky sa predpokladajú vo výške 1 197 867,17 Eur. Budú smerovať do Prístavby ZŠ, rekonštrukcie Obecného úradu, realizáciu výstavby multifunkčného ihriska s bežeckou rovinkou, rozšírenie cintorína, rekonštrukcie chodníkov a iné. Ide o realizáciu z prostriedkov fondov Európskej únie, fondov z Plánu obnovy a štátneho rozpočtu. Rozpočet zohľadňuje skutočnosť, že obec je povinná časť investičných nákladov realizovať z vlastných zdrojov alebo návratných zdrojov financovania (spoluúčasť).

Finančné operácie výdavkové predpokladajú úhrady splátok ŠFRB.

Viacročný rozpočet Obce Láb je zostavený v zmysle platnej legislatívy SR ako aj predpisov vydávaných obcou. Okrem zabezpečenia chodu obce je vytvorený priestor aj pre jej rozvoj. Rozpočet obce nepredpokladá vznik významných mimoriadnych výdavkov. Vzhľadom ku skutočnosti, že obec disponuje prostriedkami z minulých období, ktoré v prípade nutnosti na základe schválenia zo strany obecného zastupiteľstva Obce Láb je možné zapojiť do rozpočtu obce v roku 2025, nevzniká riziko potreby dodatočného financovania.

C. ZÁVER

Na základe zhodnotenia pravdepodobnosti dosiahnutia plánovaných príjmov Obce Láb v roku 2025 - 2027, analýzy plánovaných výdavkov obce v roku 2025 – 2027 a analýzy skutočne dosiahnutého rozpočtu v roku 2024 je možné skonštatovať, že navrhovaný rozpočet na rok 2025 je zostavený reálne.

V prípade nutnosti odporúčam využívať rozpočtové opatrenia a zmeny v rozpočte, ktoré zohľadnia reálny vývoj rozpočtovaných príjmov a výdavkov pre rok 2025.

V zmysle vyššie uvedeného preto odporúčam Obecnému zastupiteľstvu v Lábe predložený Návrh rozpočtu Obce Láb na rok 2025 a viacročný rozpočet na roky 2025 až 2027 schváliť.

Ing. Dana Jurenková, PhD.

Hlavná kontrolórka obce Láb